

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és irodahely: Debrecen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerinti vételnek fel.

I. évfolyam 21. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár havonta: egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy óra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Szerda, június 19.

Jöjjön a harc!

Az „Uj Debreczen” tegnapi számában rámutattunk a mi szeretett városunk gyáva meghunyászkodására az alkotmánytipró kormány előtt. -- Debreczen városa mindaddig még nem tiltakozott a Tisza-Lukács-féle hóhérmunka ellen.

A városunk jobbjai nem hagyják azonban ennyibe a dolgot. -- Az „Uj Debreczen”-nek tett alábbi nyilatkozatok megvilágítják a helyzetet. -- Itéljen Debreczen hazafias polgársága!

Meg lett az eredménye állásfoglalásunknak. Ime, a tegnapi felhívásunkra itt nyilatkoznak Debreczen legjobbjai arról, hogy kell-e tiltakozni Debreczennek a kormány hazaárulása ellen?

Dr. Bacsó Dezső,

a debreczeni függetlenségi párt elnöke a következőket jelentette ki:

— Minden erőmből azon leszek, hogy Debreczen városa és a debreczeni függetlenségi párt méltó módon tiltakozzék a kormány alkotmánytipró eljárása ellen. A függetlenségi párt már rendezett volna tiltakozó népgyűlést, ha ebben a szociálisták meg nem előzték volna. A mi népgyűlésünket így el kellett halasztani. Intézőbizottsági ülést hívok össze azonnal és sürgősen fogunk határozni a tiltakozás ügyében. A népgyűlést minél előbb megtartjuk; szóba fog kerülni az intézőbizottsági ülésen a párt magatartása a törvényhatósággal szemben is. Debreczen törvényhatósági közgyűlésének bizalmatlanságot kell szavaznia a kormánynak. En minden erőmmel rajta leszek, hogy Debreczen és a debreczeni függetlenségi párt tiltakozó álláspontra a kormány alkotmányt gároló munkájával szemben minél erősebben és minden vonalon érvényesüljön.

Igy beszélt dr. Bacsó Dezső. Szép, erős és méltó szavak a debreczeni függetlenségi párt elnökéhez. Megvagyunk róla győződve, hogy Bacsó Dezső így is fog cselekedni. Így fog cselekedni pedig annál inkább, ha elolvassa

Jánosi Zoltánnak

az alábbi nyilatkozatát:

— En a függetlenségi párt vezetőjének tagja nem vagyok, tőlük várom tehát a kezdeményezést. Mint olyan ember, aki a függetlenségi eszméknek akkor is híve voltam, mikor a párt a koalícióban elveit fenntartotta, de meg nem tartotta és ez ellen az elfenntartás ellen, a lyet a függetlenségi eszmére és a pártra végzetesnek hirdetem és az ellen előbb egyedül, majd mint a balpárt tagja erősen tiltakoztam

nagyon természetesen teljes erőmmel fogok támogatni egy, a függetlenségi párt részéről beterjesztett bizalmatlansági javaslatot. Pedig a mult szomorú tapasztalatai, emlékei óvatosságra intenek. A legutóbbi nemzeti ellenállás idején a debreczeni függetlenségi párt olyan erős volt, amilyen soha és vezetők az alkotmány védelmében mégis erélytelen eljárást tanúsítottak, hogy mikor a nemzeti ellenállás az oly végzetesnek bizonyult országos leszereléssel bezáródott: a debreczeni jöléti bizottság a közgyűlésnek akkori függetlenségi párt vezetőitől függő többségének a maga siralmasan erélytelen működésének dokumentumait, a jöléti bizottság jegyzőkönyveit a város titkos levéltárába utaltatta, hol azokhoz senki hozzájuk nem férközhetik. Ugy látszik, maga is szégyenletesnek és rejtgetendőnek tartotta erélytelenségét. Engem pedig, aki a darabontok ellen Hajdúvármegye leszereléséig, amelyet minden erőmmel igyekeztem megakadályozni, megatolni, — de a meglepetésem megett éppen a hajdúvármegyei nemzeti ellenállás egyes vezető emberei, mint az eredmény mutatja, ugyancsak alaposan előkészítettek; késhegyig menő harcot folytattam: éppen a debreczeni függetlenségi párt lapjában és éppen hazafias kitartásomért tulzónak, féktelenségre hajló embernek neveztek. Nagyon természetes, hogy ilyen előzmények után azoktól várom a kezdeményezést, akik annak idejében engem, az én ugynevezett féktelenségemet kárhoztatták. De ha ők megteszik a kötelességüket, én is tudni fogom a magam kötelességét. Ennyi amit mondani akarok, nem tudom, hogy sokan tolem várták a kezdeményezést.

Azt hisszük, hogy a Jánosi Zoltán szavait nehéz félreérteni még a legnagyobb rosszakart mellett is. Ha a debreczeni függetlenségi párt cselekszik és akarnia kell cselekedni — az egész Debreczent háta mögött találja pártkülönség nélkül. Hogy a párt régi tagjai mennyire el vannak keseredve már az eddigi huza-vona miatt is, azt lenyomban bizonyították.

Juhász Ignác

következő szavai:

— El vagyok fáradva és el vagyok keseredve. Elfáradtam szinte egészen a mostani borzasztó állapotban. — Iszonyu! Rettenetes, amik történek. És nemcsak az országos politika, hanem a mi helybeli dolgaink is végképpen elkeserítik az embert. Debreczen első kerületét Tüdös János képviseli. Ő a függetlenségi párt elnöke. Tüdös parlamenti dolgait mindenki ismeri Debreczenben. Erről felesleges is beszélnem. Hanem másról akarok szólni. En többször megakadályoztam a Tüdös János elnökké tételét, mivel az volt a felfogásom és a jelenlegi állapotok igazolnak engem, hogy az elnök nem ellenőrizheti önmagát, a képviselőt. Ha Debreczen most nem szavaz bizalmatlanságot a kormánynak és népgyűlésen nem tiltakozik az alkotmánytiprás ellen, akkor ez olyan gyalázat, amit nem szabad rejtgetni. Igenis, rendkívüli közgyűlést kell összehívni. Hadd lássunk egyszer mártisztán! Nincs szó többé semmiféle pártkérdésről. Debreczen becsületéről van szó. Névszerinti szavazást kell kérni a bizalmatlansági indítvány telett. Hadd lássuk csak, kik azok a gyászmagyarok, akik helyeslik Debreczen városában az alkotmánytiprást, a hazaárulást! A Kuria éppen most mondta ki ítéletileg, hogy az erkölcsi és politikai becsület között nincs különbség. Aki tehát a becsületen politika szekerét tolja, maga is olyan, mint amilyen a politikája.

Juhász Ignác véleményét osztja minden igazi, debreczeni függetlenségi polgár. A Juhász Ignác komoly és megfontolt kijelentéseit hallottuk megismételni minden tekintélyes debreczeni polgár száján. A párt hithű, régi tagjai között ez a közvélemény. Es ennek is kell lenni. — Öntsünk tiszta vizet a pohárba. Nézzünk már egyszer szemébe el-lenségeinknek. A megalkuvás politikája megbukott.

Dr. Révi Nándor

is a harcnak a híve. De gyöngének tartja a függetlenségi pártot:

most az országban és Debreczenben is. Fel kell habborodnia ezen minden magyar embernek. A debreczeni függetlenségi pártot nehéz küzdelemben mesterségesen gyengítették el. Bizalmatlanságot nem mernek szavaztatni a kormánynak a városi közgyűlésen, mert gyengéknek érzik magukat. Viszont a munkapárt sem elég erős ahhoz, hogy az általános elkeseredés közepette bizalmat merjen szavaztatni az alkotmánytipróknak. Debreczen tehát eddig azért nem tiltakozott, mert bizony megtörténhetne ország-világ szégyenére, hogy a függetlenségi párt kisebbségben maradna. Magam részéről természetesen minden olyan mozgalmat, amely a kormány alkotmánytipró eljárása ellen irányul, a legteljesebb erőmmel támogatok, akár közgyűlésen, akár tiltakozó népgyűlésen keretében.

Révi Nándor tehát gyöngének tartja a függetlenségi pártot. Valószínűleg így gondolkozik Fejér Ferenc dr. is, aki ennek következtében a megalkuvás híve. Fejér Ferencet lehet, sőt valószínű, hogy a legjobb szándék vezeti, ami azonban a jelenlegi körülmények között ép olyan tarthatatlan, mint a Tüdös János meghunyászkodása, alakoskodása. Fejér Ferencet nemes intenciók vezérlik, de ezek az intenciók a jelenlegi körülmények között retentő konzekvenciákat tartalmaznak a pártra nézve. Mi nem osztjuk az aggodalmaskodók kételyeit. Alljunk talpra mindnyájan! Készüljünk a harcra. Fegyverkezzünk! Nagy idők következnek még ezután. Mi nekünk, debreczenieknek legelőször kell a csatasorba állani. A harc most az egyedüli út. Készüljünk tehát a döntő küzdelemre!

Az állandó, végleges békének nincs más biztosítéka, mint a harc. A döntő küzdelem. Debreczen városának is harcba kell szállani. A város jobbjai nem hárihatják egymásra e tekintetben egymásra a felelősséget. Nagy dolgok előtt állunk. Csónka parlamentje van Magyarországnak az államcsiny után. Egészen jól megyünk — a torradalom felé!

Az ország ébredése.

Debreczen és Hajdúvármegye tiltakozása.

Debreczen, június 18.

Apponyi Albert, az egyesült el-
lenzéknek ez a nagynevű vezére
mondta, hogy a vármegyék tiltako-
zásában az ország ébredését látja.

Pedig ekkor még csak az ország
első vármegyéjének, Pestvármegyé-
nek a tiltakozása hangzott el a Ti-
sza és Lukács pártjának törvénytíp-
résa ellen. Azóta már Heves- és
legújabb Borsodmegyék közgyűlé-
sei mondták ki, hogy aggodalommal
látják a parlamentben történt tör-
vényteleniséget, elítélik Tisza és a
kormány erőszakoskodását s a kor-
mány iránt nincsenek bizalommal.

Es ezen hazafias határozatok mel-
lett, melyek csakugyan az ország éb-
redésének hatalmas megnyilatkozásai
— nem csekélyebb jelentőségűnek
tekinthetjük Brassóvármegye köz-
gyűlésének határozatát sem, mely a
szász vármegyéktől megszokott üd-
völések és bizalomnyilvánítások hely-
lyett, mostani közgyűlésén egyszer-
rűen tudomásul vette és irattárba
helyezte a Lukács-kormány kineve-
zéséről szóló kormányleiratot.

Hát hiába igyekeznek tehát a kor-
mány lapjai elhallgatni és lekicsi-
nyelni a vármegyék ezen állásfoglalá-
sát, de ezekben az ország ébredése
és a nemzet hazafias hangulata nyil-
vánul meg s mindenike egy-egy
erős tiltakozó szó a nemzet érdekei-
nek és jogainak letiprása ellen. Nagy
jelentősége van e határozatoknak,
különösen azért, mert nem is egy
év előtt még maga a kormány szólat-
tatta meg a törvényhatóságokat az
obstrukció ellen s ha akkor eleget
is tettek a kormány kívánságának,
s az obstrukciót az országra nézve
károsnak is tartották, de most nem
hivatalos paranagra, hanem önként
nyilatkoznak meg a törvényhatósá-
gok elítélik azt a pusztítást, melyet
egy összevásárolt többség asszisz-
tálása mellett rendőri karhatalom-
mal az erőszakosságnak minden
fegyvével visz végbe a magyar
parlament törvénytelenül megválaszt-
ott elnöke.

Es e vármegyéket bizonyára fogja
követni fogja a törvényhatóságok
nagy része, mert hiszen az ő nyakuk-
ra lesz háritva e törvénytelen tör-
vények végrehajtása, melyeknek vég-
rehajtását megtagadni joguk és kö-
telességük.

A törendiházban már keresztülrö-
szakolta a kormány a véderőjavas-
latokat, úgy hogy ezután csak a
királyi szentesítés következik s így
már a törvényhatóságok látszólag
nem is tiltakozhatnak a végrehajtás
ellen. De a magyar nemzet el nem
lehet hitetni azt sem, hogy a törvény-
telen gyermek törvényes, ha annak
édes apja nem egyezik bele a tör-

vénysítésbe. Már pedig a magyar
nemzetnek törvénytárában is csak
olyan törvény foglalhat helyet, ha
azt a nemzet képviselői törvényes
formák között, törvényes alapon al-
kották s nem olyan parlament, mely
nek kebeléből a nemzet törvényal-
kotó képviselőit erőszakosan kihur-
coltatták.

Ezek előtt a törvényteleniségek
előtt a törvényhatóságok nem hung-
hatnak szemet s mint az események
tényesen bizonyítják is, felemlik til-
takozó szavukat.

Debreczen város törvényhatósági
bizottságának követelnie kell egy
rendkívüli közgyűlés összehívását.
Hisszük, hogy a törvényhozás több-
sége tiltakozni fog épp úgy, miként
tiltakoztak az ország első vármegyé-
je mellett Heves- és Borsodvármeg-
yék.

Az egyetlen fegyver a magyar nem-
zet kezében a tiltakozás fegyvere. Az
osztrák abszolutizmust is felülmaló
ezen erőszakos törvényalkotás ellen
pedig föl kell, hogy emeljék szavu-
kat a törvényhatóságok, mert a nem-
zet ébredését, a lelkek elnyomott ke-
servét és lelkiismeretét nem lehet erő-
szakosan eltemetni.

Hisszük, hogy nemcsak Hajdúvár-
megye, de Debreczen törvényhatósá-
gának bizottsági tagjai is azokhoz a
példaadó vármegyékhez fognak csat-
lakozni, melyek tiltakozó szavukat
emelték fel a törvényteleniségek, az
erőszakoskodások és jogtiprások el-
len. És nemes, hazafias felbuzdulá-
sukat követni fogja a többi, mert
mindenütt, széles ez országban hir-
detni kell hangos szóval, erős aka-
rattal, hogy a magyar nemzet jogait
és törvényeit lábbal tiporni nem le-
het, nem szabad.

Ez lesz az ország népének igazi
ébredése.

A hazajáró lélek

Felbontották egy kisleány sírját.

Nagyvárad, jun. 18.

A bihari hegyek között dühöngő
kulturálatlanságunk kiabáló példája
ez a kis történet, amelynek szomo-
ruan komikus szereplői felett tegnap
mondott ítéletet a nagyvárad királyi
törvényszék második büntető taná-
csa. Három babonás mócot ítél el a
törvény, akik ostoba félelmükben fel-
bontották egy kis leány sírját és brü-
tálisan megcsonkították a holttestet.

Barádbeznye ennek a történetnek
szintere. Valami eldugott kis hely le-
het, ahova nagy ritkán jut el egy kis
kultúra. Ott kezdődik a dolog, hogy

Sziminás Tógyer odavaló gazdának
meghalt a kis cselédje. Eltemették
a leányt annak rendje és módja sze-
rint és azután szépen eltejeztették.
Csakhogy rövid időn belül szokatlan
események adták elő magukat a cse-
des községben. Különösen Sziminás
Tógyer háza körül voltak állandóan
titokzatos tünemények. Az istálló aj-
taja, ablaka magától becsukódott, ki-
tárult, az udvart és a házat kísér-
tetes felelem árasztotta el, a felel-
metes suhogást hallották a szomszéd-
ok is — és mindez éjszakán, leg-
inkább éjjelkor történt.

Össze is gyűltek a szomszédok,
hogy orvosolják a veszedelmet. Szi-
minás Tógyer, Sziminás János és
Popa Simon végre nyitjára jöttek a
különös rejtélynek. Kisütöttek, hogy
kísértetjárás van a házban és bizo-
nyosan a kis cseléd lelke jár haza.
Kimentek a temetőbe, felásták a cse-
léd sírját, kinyitották a koporsót. Egy
karóval átszúrták a leány teloszloban
levő testét és formálisan hozzásze-
geztek a koporsó aljához. Azután
szorosan leszögezték a koporsót és
behantolták...

Hogy azután a kísértetjárások foly-
tatódjanak-e a román gazda házában,
arról nem szól a krónika. Annyi azon-
ban még hozzá tartozik a történet-
hez, hogy a sirrablók ellen vádat
emelt az ügyészség és a tegnapi
tárgyaláson Sziminás Györgyöt és
Sziminás Jánost 5—5 napi fogházra,
vagy 50—50 korona pénzbüntetésre,
Popa Simont pedig két napi fogházra
vagy 20 korona pénzbüntetésre ítélte.

Egy csendőr tragédiája,

— Fővárosi tudósítónktól. —

Budapest, június 18.

Barcsról jelentik: Borzalmas há-
lállal mult ki a barcsi csendőrök
egyik csendőre, aki a Dráva part-
ján teljesített szolgálatot. PakR Já-
nos, a barcsi csendőrshöz beosz-
tott csendőr egy katonával teljesi-
tett szolgálatot. A csendőr és a ka-
tona elkalandoztak egészen a horvát-
országi krisnicai uradalomig, a Drá-
va partjág.

Ide érve, a Drávában egy csóna-
kot pillantottak meg. A csendőrnek
kedve támadt a csónakázásra. Beült
a csónakba és a megáradt Dráva vi-
zén befelé evezett. Már körülbelül
40 méterre jutott, amikor kifáradva,
a csónakot nem tudta irányítani, azt
elkapta az ár és iszonyu gyorsaság-
gal vitte, sodorta magával. Így tör-
tént, hogy a csendőr egyensúlyt ve-
szítve, kibukott a csónakból.

Az ár elkapta. Egy ideig vias-
kodott a hullámokkal. De hasztalan
volt. A következő pillanatban már
eltemették a hullámok: PakR János
csendőr a hullámsírba lelte halálát.
Mikor a katoná látta, hogy a csendőr
a víz alá került, segítségért kiál-
tott. A segélykiáltásra az uradalom
több cselédje a veszedelem színhe-
lyére sietett. Csónakra ültek és ke-
resték a csendőrt. Meg is találták,
a partra vitték, de már nem volt
benne élet.

A szerencsétlenségről jelentést tet-
tek a barcsi szolgabírói hivatalnál,
mely kiszállt a helyszínére és meg-
ejtette az orvosrendőri vizsgálatot.

Magyar választójog.

Rostkowitz Arthur könyve

Debreczen, jun. 18.

Rostkowitz Arthur hírlapíró-kollé-
gánk komoly és megbecsülendő vál-
lakozással lép most a közönség elé.
Kiváló tollu kartársunk a választó-
jogról irt széleskörű tanulmányt, a
mely nemsokára már elhagyja a saj-
tót. Rostkowitz Arthur a következő
felhívást küldte be a szerkesztősé-
günkbe:

«Az egész ország figyelmé a vá-
lasztói reform napirenden levő kér-
désére irányul, melynek miként való
megoldásától függ a magyar nemzet
jövendő sorsa. A megoldás csak nem-
zeti irányu lehet, amit az összes ma-
gyar pártok hangsúlyoznak, azonban
olyan nagy általánosságban, hogy
ezen elv érvényesítésére a gyakor-
latban még elfogadható tervezet sin-
csen, ami annyit jelent, hogy még
mindig teljes a bizonytalanság, ho-
lott a kérdés már a szükségszerű
megoldás küszöbére jutott. Azt his-
zem, nem végeztem felesleges mun-
kát, mikor «Magyar választójog» ci-
men e fontos kérdéssel kimerítő ta-
nulmányt irtam és azt sajtó alá ren-
deztem, hogy a megoldás lehetősé-
geiről tájékozottassam a magyar nem-
zet sorsa iránt féltő aggodással visel-
tető közönséget. Ezen munkámra, a
melynek csinos, izléses kiállításáról
«Debreczen sz. kir. város nyomda-
vállalata» fog gondoskodni, ezennel
előfizetési felhívást hirdetek. Fűzött
példány ára 2 korona, diszes vászon-
kötésben 3 korona lesz. A gyűjtők 10
példány után tiszteletpéldányt kap-
nak. — Az előfizetéseket Debreczen,
Szappanos-utca 16. alá kérem küld-
deni. Hazafias tisztelettel: Rostko-
wicz Arthur, hírlapíró.»

Sok a veszett kutya.

A rendőrség negyven napos ebzárlatot rendelt el.

Debreczenben napirenden vannak
a veszett kutyamarások. A veszedel-
mesen megmart egycsereket tömegesen
szállítják a Pasteur-intézetbe. Ezek
az állapotok a rendőrséget arra indí-
tották, hogy a legszigorubb óvinté-
zéseket léptesse életbe. Rostás Ist-
ván főkapitány ma negyven napos
napos ebzárlatot rendelt el, melyet
a következő hirdetményben tudat a
közönséggel:

Több alkalommal előfordult ve-
szettgyanus esetek megállapítása
folytán az 1888. évi VII. t.-cikkben
foglalt rendelkezések alapján a vá-
ros III., V. és VIII. állategészség-
ügyi körzeti területeire, vagyis a
város belterületére és külsőségi tele-
peire 40 napra az ebzárlat elren-
deltetik; a zárlat ideje alatt az
említett területeken ebek csakis
szájkosárral és poráccsal ellátva
bocsáthatók az utcára.

Debreczen, 1912. június 14.

Rostás István,
rendőrfőkapitány.

Balogh államtitkár a debreczeni egyetemért.

Debreczen, jun. 18.

Balogh Jenő közoktatásügyi államtitkár a főrendiház hétfői ülésén hosszabb, tartalmas beszédet mondott a debreczeni és pozsonyi egyeteméről szóló törvényjavaslat mellett. Balogh Jenő államtitkár kezdetül fogva lelkesen és nagy energiával exponálta magát a debreczeni egyetem érdekében és ezért méltán rászolgált a debreczeniek elismerésére.

Balogh államtitkár beszédéből itt közlünk néhány érdekesebb részletet:

A versengő városok.

Ama több, mint három évtizedre terjedő előkészítés tartama alatt, — úgy mond — amelynek eredményeként a javaslat ma a méltóságos főrendek előtt fekszik, tizenegy város versengett az u. n. harmadik egyetem felállításáért. Az egyik előző kormány pedig olyképen határozott, — hogy egyszerre öt új egyetem tervezését tervezte, és ez irányban a munkálatokat meg is indította.

Azt hiszem, az elhuzodás egyik oka éppen a városok e versenye volt. És az a közoktatásügyi program, amely egyszerre oly nagy számát az egyetemeknek szervezte volna az országban, nemcsak pénzügyileg, de intellektuálisan is nagy veszedelmeket rejtett volna magában. I. i. nemcsak csonka-, de szinte a zugegyetemek keletkezésére vezetett volna. Meggyőződésem, hogy amíg feltétlenül szükség van mind az egyetemi oktatás intenzívabbé és hatályosabbá tétele szempontjából, mind különösen — és részben egyetérték a Beöthy Zsolt professzor ur ömeltósága által kifejtett nézetekkel — a tanári sucrescentia tekintetében, az új egyetemek szervezésére, — mindezt mégis bölcs mérséklettel kell megtenni, olyképen, hogy az igazán tudományosan felszerelt egyetemek minden intellektuális feltétele, elsősorban a kellő tanári erők meglegyenek és az ország azon helyzetben legyen, hogy a felállítandó új egyetemek intézetei, laboratoriumai, könyvtárai úgy szereltesse fel, hogy a tudomány komoly művelésére alkalmas lért nyújtsanak.

A közgazdasági egyetem.

Méltóztatott ráutalni a vita folyamán b. Herczog Péter ő méltóságának a közgazdasági egyetem kérdésére. Bizonyára igen kívánatos, ha minél többen lépnek praktikus életpályákra és semmiképen sem tartanak helyesnek, ha az egyetemek szaporításával pl. a joghallgatók száma, vagy egyáltalában azon tudományos pályákon, hol tulprodukción van, a hallgatók száma növekednek. E tekintetben a közoktatásügyi kormány

a legnagyobb érdeklődéssel és jóindulattal foglalkozik mindazon eszmékkel, melyek a gyakorlati életpályákra nevelés szempontjából nyolc gazdasági érdekképviselet részéről a méltóságos főrendiház előtt is kifejtettek és az országgyűlés másik házában, valamint emlékiratokban is kifejezésre jutottak. Ezek az eszmék azonban ez idő szerint még annyira elágazók, az ugynevezett gazdasági egyetemnek, vagy, tegyük hozzá, a gazdasági felsőbb oktatás reformjának részletkérdései ma még annyira kevéssé alakultak ki, hogy úgy mondjam annyira csak az ösköd állapotában vannak, hogy egyáltalában lehetetlen volna e tárgyról részletesebb, konkrét nyilatkozatot tenni. A közoktatásügyi kormány vállalt kötelezettségének megfelelően már folyó hó 7-ére összehívott volt e tárgyban egy nagyobb értekezletet, ennek folytatása bő alkalmat fog nyújtani az érdekelt gazdasági érdekképviseletek reprezentánsai részéről mind különösen a műegyetemen és más tudományos körökben, pl. a Felsőbb oktatásügyi Egyesületben e téren kifejtett eszméknek részletes konkretizálására és ha majd ezek a dolgok olyan alakot öltenek, hogy azokkal foglalkozni lehet, — feltéve, ha egyébként is meglesznek az intellektuális és pénzügyi feltételek, — a vallás- és közoktatásügyi kormány örömmel fog a részletes tárgyalás eredményéről a méltóságos főrendek elé jelentést terjeszteni.

Megnyugtathatom Beöthy Zsolt ő méltóságát — és ez egyik legjelentősebb kötelességem — hogy az új egyetemek első szervezése alkalmával a közoktatásügyi kormánynak már hónapok előtt megállapított terve szerint a budapesti és a kolozsvári egyetem legkiválóbb szakférfiaiból az illető szakokra vonatkozólag ugyanolyan bizottságokat óhajtott szervezni, aminőket ő méltósága javasolt és hogy egy a kiszemelendő s esetleg külföldre kiküldendő fiatal erőknél kiválasztásában, mint az egyetemi tanári állások betöltésénél a jelenlegi egyetemek hivatott, szakférfiainak véleménye döntő lesz, és a mellett nem lesz más szempont döntő, mint a tudományos munkára való rátermettség, az igazi szakképzettség szempontja. (Élénk helgeslés.)

Az internátusok

Legyen szabad még végezetül nyilatkoznom arra nézve, hogy az internátusok tekintetében — eltekintve az állami internátusoktól, — egyesületek, pl. a bírói és ügyészi egyesület és a tisztviselői egyesület már is nyilatkoztak arra nézve, hogy támogatni akarják a közoktatásügyi

kormány idevonatkozó programját, és meg vagyok győződve, hogy azon jelentékeny szempontok, melyekre Glatfelder püspök ur ő méltósága utalt, azokban az ország javára érvényesülni fognak. Ilyképen remélem, hogy az új egyetemek a népeknek azon nagy versenyében, mely köztünk világszerte folyik, a magyar nemzet értelmi és művelődési hegemóniájának érdekét fogják szolgálni és egyuttal a velük kapcsolatos internátusoknál kötelességéretre és komoly munkára, igazi buvárkodásra fogják a jövőendő nemzeteket nevelni. (Helgeslés.)

Mély tisztelettel kérem, méltóztatásuk a javaslatot általánosságban elfogadni. (Helgeslés.)

Az egyeteméről szóló javaslatot a főrendiház ezután elfogadta.

Rabbiátus hentesinas.

Megütötte a rendőrt
és izgalomba hozta
az egész utcát.

Debreczen, junius 18.

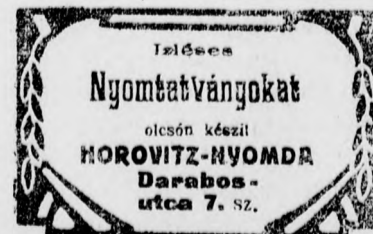
Pávay Sándor hestestanonc ma délelőtt a Domahíd-utcán Kovács Géza lakásának ajtaját éktelen szidalmak közepette fejszéjével döngötni kezdte és minden áron beakart hatolni a lakásba. Kovács a közelben posztoló Fülöp Sándor 41-es számú rendőrt hívta segítségül a kellemetlenkedő fiu ellen.

A rendőr a helyszínére érkezett, ez azonban éppen nem zsenirozta a fel-dühösödött hentesinast, aki a rendőrt látára még vehemensebben ostromolta a lakás ajtaját. Fülöp Sándor felszólította a fiut, hogy hagyjon elfi a döngöttel, és adja át a fejszét. A fiu erre a rendőrnök fordult és a fejsze nyelével több ütést mért reá és azután futásnak eredt.

Akik látták az izgalmas jelenetet, utána vetették magukat a menekülő fiunak és egy utcaseprőnek sikerült elfognia. Kicsibe mult, hogy a felgyülemlt utcanép meg nem lincselte a bestiális, vakmerő fiut. A rendőr a kapott ütésektől nyolc napon tul gyógyuló sérüléseket szenvedett.

Eközben egy Kiss Róza nevű cseléd is panaszt tett a brutális fiu ellen, aki őt egy ostornyéllel úgy fejbe verte, hogy hosszabb időt igénybe vevő gyógykezelés alá kellett őt venni.

A fiut a rendőrségen előállították és a rendőrség becsületsértés, súlyos testisértés és hatóság elleni erőszak címén megindítják ellene az eljárást.

HIREK.

A nyár.

Csengő-bongó versikével
Hat köszöntsük a nyarat,
Amely eljött, amely itt van
Utcáinkban, házainkban
S most már végleg'itt marad.

Nem a március van mostan,
Nem van most az április,
Ami hőben most mi élünk,
Megirigylheti tőlünk
Sicilia, Kápri is.

Mostan érik a cseresznye,
Mostan érik meg a meggy,
Most szakitunk klubbal, körrel
És az ember most gyönyörrel
Főszezonra Tönkre megy.

Demokratán izzaszt a nap,
Urt, nemest és nem nemest
És szerelmi lázba kapva
Szüli nekünk napról-napra
A fagyallatot és jegest.

Mire majd a szünyt eljön,
Mit várunk nem kevesen:
Vaskarika lesz a fából,
Kenyér addig a buzából
És belőlünk szerezsen.

Már a híres jobb jövőben
Minden hitünk odalett,
Csak csodálkozunk veszettül,
Hogy befagy a nagy melegtül
A mozi és kabarett.

A meleg az egész várost
Mumiává érlelte
Ebben a nagy hő-hü-hóban
Nem menekülünk olcsóbban,
Mint a bűsztekké spékelve.

S akinek a jókedvéből
Még maradt egy cepppecske,
Azt e pompás humor-versem
— Kimondani van ám merszem —
Bizonyosan elvette.

— **Nyilvános köszönet.** A fiu és nőiparostanonciskola folyó hó 16—23-ig tartó nyilvános vizsgáin, a rajz és munkakiállításokon kitünt legkiválóbb fiu és leányiparos tanulók megjutalmazására midőn A. G. nr 20 korona, az ipartestület 15 kor., az asztalos ipartársulat 10 kor., Weisz Margit urnó 10 korona és Veréb István ur 5 korona adományát a megjutalmazandók nevében, hála-köszönettel nyugtázom, maradok kiváló tiszteltettel: Debreczen, 1912. junius hó 17. Csurka István, iparisk. igazgató.

— **A hűlen hetes.** Klein Antal és Béla Széchenyi-utca 6. szám a lakosok panaszt tettek a rendőrségen Sz. I. nevű volt hetesük ellen, aki egyik ügyfelüktől 12 korona 92 fillért felvett és azzal megszökött.

— **A király.** Bécsből jelentik: Ó felsége tegnap délelőtt tíz órakor Schönbrunnban Pap Antal ujonnan kinevezett munkási püspök esküjét fogadta. Ezen ünnepies aktusnál Zichy János gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter és Bánffy György gróf főajtónálló interveniáltak. Az eskümintát Révy miniszteri tanácsos olvasta fel.

Magántisztviselők gyűlése.

Rövid pár hónapja, hogy megalakult Debreczenben a Magántisztviselők és Kereskedő alkalmazottak egyesülete. A kereskedő alkalmazottak már több ízben meggyőződhetek az agilis vezetőség önteláldozó munkájáról. — Ezért a kereskedő alkalmazottaknak erkölcsi kötelessége, hogy ezt az egyesületet támogassák. Az egyesület f. hó 20-án este fél 9 órakor a Kosuth-u. 24. szám alatti saját helyiségében gyűlést tart, melyen a kereskedő alkalmazottaknak saját érdeke, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— **Öngyilkos földmives.** László István 27 éves földmives ember ma délután Hadrázi-utca 26. szám alatti lakásán hasba lötte magát. A mentők súlyos belső sérüléssel a kórházba szállították, ahol Hortobágyi Ernő rendőrfogalmazó kihallgatta. — Az életunt állapota életveszélyes.

— **A Nemzeti kávéházban** egy jól szervezett női zenekar Takács Tusi primásné vezetése alatt ma és minden este hangversenyt tart. Szíves pártfogást kér: Rosner A., kávé.

— **Német sajtókongresszus.** Az állami és városi hatóságok képviselőinek, Németország minden részéről érkezett delegátusoknak, valamint az osztrák és svájci sajtó képviselőinek részvételével tegnap kezdődött meg Münchenben a német birodalmi sajtószövetség, valamint a német írók és újságírók szövetségének kongresszusa.

— **A konghakés.** Szegeden, a Felsővárosban, a Debreczeni-utcában gyilkosság történt tegnap éjjel. Palatinus János munkás hatalmas konghakéssel szíven-szurta Tóth János mázolósegédet. A kés halálos sebet ejtett és Tóth pár perc múlva meghalt. Palatinus pedig tovább ivott s dicsekedve mesélte el hőstettét a kórcsma közönségének. A rendőrök letartóztatták.

— **Egy jól szervezett női zenekar** játszik esténként a Magyar Királyi kávéházban Bumann (Biró) Irén gondnokművész női közreműködésével, s Mikolcz Sándor karmester vezetésével.

— **Trialsztikus térkép.** Nagy megdöbbenéssel tapasztalták Déván, hogy egy bécsi cég zárt borítékban Neue Karte der Habsburger Monarchie című trialsztikus térképpel elárasztja a várost. A térképhez magyarázat is van fűzve; ingyen küldik és főképpen az oláh lakosság között terjesztik. A térkép szerzője Heinrich Harem.

— **Toselliné elvált.** A berlini Tageblatt római értesülése szerint a firenzei bíróság Tosellinének férjétől való elválását kimondta. A házasság egyértelműen megjelentek a firenzei bíróság előtt, ahol mind a ketten kijelentették, hogy a válásba most már beleegyeznek. Toselliné jegyzőkönyvbe kérte veinni, hogy semmi ellenvetése az ellen, hogy gyermeke Toselli szüleinek adassék vissza, kikötötte azonban, hogy bármikor meglátogathassa, amikor akarja. A bíróság ez alapon mondotta ki azután a választ. Mintán a bíróság döntését felolvasták, Toselliné a közönség nagy ámulatára a legszívesebben elbucsuzott volt férjétől és elhagyta a tárgyalótermet.

— **A harmadik miatt.** Gyuláról jelentik: Stefanik György csabaerzsbethelyi napszámos meglehetősen család életet élt feleségével, míg Kovács Gyry néhny évvel ezelőtt nem költözött az udvarukba, akivel az asz szony szerelmi viszonyt kezdett. Már az egész falu tudott róla és a férj fülébe is eljutott a hír. A férj kérlelte a feleségét, hogy legyen hű hozzá és hagyjon fel a fiatal emberrel, de mit sem használt. Tegnapelőtt este munkából fáradtan tért haza a férj, de feleségét nem találta otthon. és csak gyermekei vártak apjukra. Nemsokára hazajött a felesége és Stefanik felelősségre vonta, hol járt, mire az asszony ingerülten válaszolt és tudtára adta férjének, hogy többé nem szereti. Ez annyira feldühösítette a férjet, hogy feleségét három fejszecsapással agyonverte. A szerencsétlen ember tette után a kutba ugrott, de még élve kihúzták és a csendőrség letartóztatta.

Hivatalvesztésre ítélte a debreczeni ítélőtábla.**A kir. kuria döntése.**

Debreczen, június 18.

A debreczeni kir. ítélőtábla fegyelmi tanácsa nemrég hozott ítéletet Szabó János fehérgyarmati aljárásbíró ügyében.

Szabó János albirónak ugyanis két csunya szenvedélye volt: a szerelem és a bor.

Valahányszor alkalma nyílott, tökrészegre itta magát és ekkor a közönlében levő nőknek nem volt nyugtató. Sohasem nézte, hogy rangjához és bírói tisztéhez méltó társaságban van-e, hanem mindig arra felelősködött, hogy a szenvedélye, ahol ittak. — Nyilvános helyeken állandóan botrányokat csinált, hivatalnoki szegődött társaságokhoz és ott kinalatlanul itta a bort.

Mint kártyakibic arra hívta fel a kártyázókat, hogy hozassanak neki bort, kocsisok társaságban mulatott és nem egyszer léptek meg a bírót, amikor részegen szerelmeskedett. A debreczeni tábla fegyelmi tanácsa a beteges hajlamu bírót hivatalvesztésre ítélte.

A kir. Kuria kisebb fegyelmi tanácsa dr. Karray Lajos bíró elnöklésével most tárgyalta ezt az ügyet. A legfelsőbb bíróság is helybenhagyta a debreczeni tábla ítéletét, de kimondotta, hogy a vádlott és hozzátartozói a nyugdíjtörvényben meghatározott ellátási igényekre jogot tarthatnak.

A kir. Kuria ugyanis nem akarta a nyugdíjigény elvesztésével a vádlott ártatlan családját súlytani és ezért mondotta ki, hogy a hivatalvesztésre ítelt bíró és illetve annak családjára igényt tarthat a nyugdíjellátásra.

Kizárt rakoncátlan diákok.

Szeged, jun. 18.

Az itteni főreáliskola tanári kara szombaton tartott konferenciáján 4 diákot kizárt az iskolából. A tanári kar szigorú intézkedésére egy olyan rakoncátlanok adott okot, amelylyel a kis diákok súlyos fegyelmi vétséget követtek el.

A tanári r tekezleten a főreáliskola IV. osztályának főnöke előadta a kizárás okát. A múlt hét szerdáján tanóra után 9 diák bent maradt az iskolában, akik ateletti örömlükben, hogy a tanítás véget ért, valóságos forradalmat rendeztek az iskola falai között. Az osztályban a táblát, katedrát feldöntötték, a könyveket, tüzeteket kiszórták, majd a padokból torlaszokat rögtönöztek az ajtó elé, hogy az iskolaszobba be ne mehessen és őket munkájukban ne zavarhassa. A többi tanteremből kijövő fiúk csendre intették Ngarázdalkodó társaikat, ezek azonban mellüket vergetve felelték, hogy nekik most már az Uristen sem parancsol. Az eset érthető felháborodást keltett a tanári karban, annál is inkább, mert a tanítás befejeztekor az osztályfőnök felőrás beszéddel bucsuzott növendékeitől, akik közül többen megilletődve hallgatták a bucsuzó tanár erkölcsi intelmeit. Az ítélet szerint a négy kizárt diák már a mostani évzáró vizsgálatokon sem vehet részt, a mi módfelett elkeserítette a fiukat is, a szülőket is. Ez utóbbiak Szele Róbert dr. tankerületi igazgatóhoz fordultak kegyelemért, ő azonban hajthatatlan. Most a kultuszminiszterhez folyamodnak a kétségbeesett szülők enyhébb ítéletért.

A csonka parlament.

Az erószak jegyében.

Nem engedik a parlamentbe a képviselőket.

Fővárosi tudósítónk telefon jelentése.

Budapest, június 18.

Folyik tovább Tiszának, a hóhéri múnkjája az alkotmányosság nevében. A parlament mai ülésére nem engedték be az ellenzéki képviselőket.

Az eszeveszett erószak tehát vigan üli tovább vad orgáit. Hogy mi lesz ennek most már a vége, nem nehéz eltalálni. Mesterségesen hajszolják bele az országot a forradalomba.

A csonka parlament üléséről a következőkben számolunk be:

Az ellenzék.

Justh Gyula vezérletével már korra reggel az Országház kávéházban gyülekezett az egyesült ellenzék. — Kelkes volt a hangulat és mindenki arcáról leritt a jövőben vetett bizalom. Tíz óra után a parlament elé vonultak, ahol a rendőrség és ka-

tonaság sorfalai állották utjukat.

A képviselők felháborodva voltak kénytelenek engedni az erószaknak és lemondani arról, hogy a parlamentbe juthassanak.

Justh Gyula a következőket jelentette ki:

— Ünnepegyesen tiltakozom a fel tartóztatás ellen és ebben mentelmi jogaimnak a megsértését látom!

Az ellenzéki képviselők szidalmazni kezdték a rendőrséget:

— Hogy aljasíthatják le magukat az erószak szoláivá! Hitvány bérencsek!

Ilyen kiltások hangzottak a rendőrök felé. Ezután az egész ellenzék elvonult a parlament elől.

Az ülés.

Tisza István elnök fél 11 órakor nyitja meg a csonka parlament ülését. Bejelenti, hogy a főrendiház az összes elébe terjesztett javaslatokat úgy, hogy azok most már csak a királyi megerősítésre várnak.

Királyi kéziratot olvas fel, amely szerint a Ház ezen ülésszakát berekesztetnek jelentik ki. Az új ülés szak holnap kezdődik.

Ezután megállapítják a holnapi ülés napirendjét, amelyen 2 alelnök a háznagy és 12 jegyző választása szerepel.

A holnapi ülésen az elnök már az új, szigorított házszabályok szerint fogja vezetni a Ház ülését.

A zágrábi merénylet.

Fővárosi tudósítónk jelentése.

Budapest, jun. 18.

Zágrábból jelentik, hogy Hervoics Ivó báni tanácsos, aki a királyi biztos ellen elkövetett merénylet alkalmával megsebesült, a mai éjjel nyugtalanabban töltötte, mint az előbbieket, de közérzete mégis javult valamivel. A táplálékfölvétel is kedvezőbb, mint eddig. Fucskar rendőrtisztviselő, aki a merényletnél szintén megsebesült, tul van a veszélyen és remélhetőleg szintén föllepül.

A horvátországi királyi biztos ellen megkísérelt merénylet ügyében széleskörű nyomozást indítottak azon városokban, melyekben a trialista érzelmű szláv pártoknak erős szervezetük van. A hatóság szerint ugyanis mindinkább bebizonyosodott, hogy a merénylet nem az anarchisták műve, hanem az Ausztriához szító trialista szervezeteké. A nyomozás szálai elvezettek Prágába is, a hol tegnap és tegnapelőtt a rendőrség házkutatásokat tartott az ott élő horvát diákoknál. E diákoknak titkos szervezetük van és egyik vezetőjük egy Dvornicsics nevű horvát fiatalember, aki egy trialista folyóiratot is szerkeszt. Ugyancsak tegnap házkutatásokat tartottak Zárában is az ott tartózkodó diákoknál és gimnazistáknál. Két diákot letartóztattak.

BUDAPESTI GABONA TÖZSDE.

(ötven kilogrammonként.)

Budapest, jun. 13.

Buza májusra	11.50
Buza októberre	9.62
Rozs áprilisa	8.91
Rozs októberre	8.95
Tengeri májusra	—
Tengeri júliusra	9.24

A pap meg a tanító

(Berettyószentmártoni levél.) Berettyószentmártonból írják ezt a kis vizsgálajelenetet, amely az oda való elemi iskola évről-évre vizsgálóján történt A vizsgát a református templomban tartották, hogy a szülők is beférhessenek a vizsgálati helyiségbe. A pap elnökölt, aki nagyon okos ember lehetett, mert folyton olyan kérdéseket adott föl számtanból, amely meghaladta a vizsgázók tanultságát. A tanító végre egy kérdésre annyira dühbe jött, hogy azt mondta a tiszteletes urnak:

— Ugyan kérem, hiszen amit maga kérdez, azt sem én, sem maga nem tudná megmondani! Miért kérdez olyant, amit maga sem tud?

A lelkész, Kiss Antal, erre szintén dühbe jött és fölfüggesztette a vizsgát egy negyedóra. Ellenben a karzati ajtókat elzáratta, hogy a szülők ki ne mehessenek, míg a vizsga véget nem ér. A tanító, Kiss Nándor, hogy el ne unják magukat, elővette a hegedűjét és a gyermekek énekeltek, ő meg kísérte a szép kuruc nótákat. A zene kibékítette a haragvó feleket és azután békében folyt tovább a vizsga. Hiába, vidéken van még csak kedély.

Közgazdaság.

Magyar árumintakiállítás. Athénben. A magyar árumintakiállítás az osztrák és magyar követ és a főkonzul jelenlétében bezárattott. Az eredmény felett külügyi képviselőnk meglegedését fejezte ki a m. kir. kereskedelmi muzeum közegeinek. Összesen mintegy 4000 látogatója volt ezen szigorúan az üzleti köröket érdeklő kiállításnak. A kiállítási irodából 460 levelet küldtek a részvevő kiállítóknak azok kérdézőkördéseik alapján, melyek a kiállítás vezetőségéhez intézettek. A magánlevelek száma, melyeket a látogatók közvetlenül írtak, nem volt megállapítható. Az árumintakiállítás sikerét bizonyítják amelltt azon tudakozódások, melyek utóbbi időben sűrűn érkeznek a m. kir. kereskedelmi muzeum központjához és vámtételekre vonatkoznak.

Méhéskongresszus. Az V. Országos Magyar Méhéskongresszus és Kiállítás nagybizottsága folyó hó 8-án délután 5 órakor tartotta meg alakuló nagygyűlését Kolozsvárt a városház közgyűlési termében. A gyűlésen a földmívelésügyi kormányt Liphay Béla cs. és kir. kamarás, min. oszt. tanácsos és Kovács Antal kir. tanácsos, orsz. méhésközi felügyelő képviselte. A nagygyűlés végérvényesen megállapította a kongresszus tárgyait, annak napirendjét, megválasztotta a kongresszus tisztikarát és a kiállítási bizottság tagjainak egy részét, valamint a kongresszus rendszabályait.

Nők éjjeli munkája. Az ipari üzemekben alkalmazott nőket az 1911. évi XIX. t.-c. eltiltja az éjjeli munkától. Ez alól csak igen kivételes esetekben és megfelelő formások mellett enged kivételt, a tilalom áthágóira pedig meglehetősen súlyos bírságokat ró ki. A törvény tömören megszövegezett intézkedéseit az iparosvilág csak kellő utmutatás mellett tartja számon, ezért látta az Országos Iparegyesület megokoltatni a törvény magyarázatos kiadását. Ez a kiadás tizenegy fejezetben tárgyalja részletesen a főbb kérdéseket és egy koronáért kapható az egyesületnél.

Az országos gazdagylés határozatai iránt széleskörű érdeklődés mutatkozik nemcsak a gazdatársadalomban, hanem az összes közgazdasági körökben. Murányi Ignác elnöki megnyitójá elé, melyben a közel jövőbeni feladatát vázolja, feszült érdeklődéssel tekintenek a gazdák. A mezőgazdaság védelméről Bernát István terjeszt elő határozati javaslatot, melyben erélyesen hangsúlyozza az agrárvédelem csorbitatlan fenntartását. Nagyon fontos tárgya a gyűlésnek a nemzeti földbirtokpolitika, a melyre nézve Roskó Pál azzal a javaslattal lép fel, hogy a földnek a magyarság kezén való megtarthatása és demokratikus birtokpolitika kifejlődése végett elengedhetetlenül szükséges a parcellázásokat, telepítéseket és a csoportos földbirtok szabályozó birtokforgalmi törvény behozatala. — Végül Óvári Ferenc a mezőgazdasági termények értékesítéséről szólva, azt ajánlja határozatul, hogy a terményeknek a szövetkezeti értékesítése mielőbb szervezendő s a szervezés kérdése az országos szövetkezeti kongresszus napirendjére tűzendő. Mindehárom tárgyhöz több felszólaló jelentkezett már. A gyűlés utolsó pontja Fáy Gyula előadása lesz a földmivesek nyugdíjáról.

IRODALOM.

A Nyugat legújabb száma. A Nyugat Ignótus, Fenyő Miksa és Osvát Ernő szerkesztésében megjelenő szép irodalmi folyóirat 1912. évi június 16-ik 12-ik száma a következő igen érdekes tartalommal jelent meg:

Ignótus: A Tisza István, daimonionja, Babits Mihály: Mese a nagyvilágról, Füst Milán: Gyertyafény (Vers), Barta Lajos: Az állomás (Novella), Szabó Dezső: Jegyzetek J. J. Rousseauhoz, Babits Mihály: A zengő szobor dala (Vers), Szász Zoltán: Petőfi revíziója, Vörösmarty és Petőfi, Ady Endre: Nő-kergető, fényes Hazugság (Vers), Möriz Zsigmond: A' zördög (Paraszttrefa egy felvonásban), Laczkó Géza: Az Amu-darja mellett (Novella), Térey Sándor: Esti kávéház (Vers), Lonsz Elek: Cholnoky Viktor, Kéri Pál: Cholnoky Viktor, Rozványi Vilmos: Versek, Fekete Miklós: Az általános választójog. Irta: Kunfi Zsigmond. Fekete Miklós: Nemzeti jog és demokratikus fejlődés. Irta: Szende Pál, Fekete Miklós: Edmond Rostand. Irta: Haraszti Gyula, Kuncz Aladár: Farkas Zoltán Bajza József ölete. Utólag: Móriz Zsigmond, Franke Balint Aladár, Gura Árnold ké...

— A «Magyar Figyelő» a lép élén közli Tisza István gróf «Sadowától Sedanig» című nagy történelmi tanulmányának harmadik és befejező közzemlényét. Réz Mihály a maga oly jólétebb aktuális választói jogról értekezik nagy alaposággal megírt studiumában, míg Alexander Bernát művészi tollal Berzeviczy Albrtről ír, a «Beatrix királyné» francia kiadásának megjelenése alkalmából. — Különösebb érdeklődésre tarthat még számot H. Anderko Aurél tudományos cikke, mely a ciklonokat ismereti. Elbeszélést Möriz Zsigmond írt a mostani számba «A verébfiók» címmel. A följegyzések eleven rovata az e heti számban is gazdag és változatos. A Magyar Figyelő előfizetési ára negyedévre 6 korona. Kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrásy-ut 16.

A felelős szerkesztő
távollétében

Voith György felelős a szerkesztésért.

Mütrágya gazda kincse!

Superfosfát Chillisalétrom
Kálisuperfosfát Kénsavas ammóniak
Thomossalak Trágyagypsz
Kálisó, Kainit Száritott feká.
Valamennyi mű trágyafajok waggonszámra és mázsaszámra megrendelhetők

Moder építőanyagok

Cement Kavic
Mész Gipsz.
Waggonszámra és kisebb mennyiségben jutányos áron megrendelhetők!

Waggonhiány!

már most mutatkozik indokolt, ha

SZÉN ÉS KOKSZ

szükségletét most fedzi.

KLÁR ANDOR

Ipar- és Kereskedmi Részvénytársaság
DEBRECZEN, Piac-u. 77.
Telefon 445. szám.

Raktárak: Margit-fürdőtelep.
Telefon 356. szám.

Gyógyszerészyakornokul
6-8 gymn. osztályt végzett tanulókat kedvező feltételek mellett elfogad **Bereczk Péter** gyógyszerész Hódmezővásárhelyen.

CSEPLÖGARNITURAK

Teljes garancia
Úszta cséplésért.
Legnagyobb munkateljesítmény.
Egyszerű kezelés.
Felfűtés
megbízhatóság.
Erős, erős munkák.
Kevés benzinfogyasztás.
Több ezer
működő és üzemelő gép.

MAGYAR MOTOR ÉS GÉPGYÁR
Részvénytársaság elnöki
MAYER gépgyár, vas- és fémöntő
M. v. t. Szombathely Budapest

Ma már általánosan ismert tény,
hogy a „MAYER” gépek a jobb
között a legjobbak.
Saját érdekében válassz
még ma is a Mayer gépeket.

Raktár: BUDAPEST, VI., Váci-körút 52.

HASZNÁLJON! Szaggatás, fejfájás, oldalnyílás, hát- és derékfájdalmak ellen **Dr. Borovszky-féle most már kellemes szagu**

BOROLINT

Ára 80 fillér, próbaüveg 50 fillér.
Mosakodásra: szépitő és a legjobb fertőtlenítő

Borolin-szappant.

Ára 30 és 80 fillér.
Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

Borolin-cukorkát.

Ára 20 és 40 fillér.
Kapható az ország nagyobb gyógytáraiban és drogériáiban.

Kapható városunkban a következő cégeknek: **BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ** gyógyszerészeknél, **KÖZPONTI DROGUE-RIÁBAN,**

DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS, BALOGH M. J. kereskedő uraknál, — **Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS** gyógyosztáránál. — Földesen: **WEISZ MIKSA** kereskedésében.

Viszontelárusítók kerestetnek! — Kérjen ingyen használati utasítást! Próbáüveg állatorvosoknak ingyen
Központi Borolin-Főraktár Budapest, II. Margit-rakpart 45. szám.

Preisler Simon

épület- és műlakatos
Debrecen Rákóczi-u. 38

Készít minden e szakmábanavágó munkákat. Pontos kiszolgálás. Olcsó és szolid árak mellett. Kert és sirketések a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelben.

∴ HIDVÉGER ANTAL ∴ Foglalkozik
 bank és váltóüzlete **az összes**
 Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz. **bankügyletekkel**
 TELEFON 416. szám.

VILLANY Csillárok a legegyszerűbb-
 től a legszebb kivitelig
 jutányosan beszerezhetők
 Továbbá mindenféle fel-
 szerelési cikkek, valódi
 Dr. JUST WOLFRAMÉGÓK
 16-50 gyertyafényig Kor. 1.50

Földvárinál
 Debreczeni Első Elektrotechnikai Gyár és Villamos Műszaki Felszerelési
 Vállalat. Piacz-utcai barak.
 Telefon 168. Gyár Széchenyi-u. 55. Telefon 816.
 Tanuló felvétetik.

Globin
 legjobb cipőkrém

SALVATOR
 GUMMI SARKÁK
 VILÁG CZIKK
 UTÓLÉRHETETLEN
 TARTÓSSÁGU!

Ludaser János

női, pipere csipke
 és rövidaru üzlete
 (Városház épület)

Szalag, csipke, keztyű, ritikül, arcfátyon
 harisnya és

párisi ujdonságokban

Mindenütt kapható.

Vezérképviselő: Hermann Hirsch Wien, VII/3.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I-SZOT kevesebb a gomb,
II-SZOT kevesebb a munká,
III-SZOT kevesebb a munkabér!

mert a „FORHIN“ a
 sokszorta megjavított
BORDÓI KEVERÉK
 kész állapotban!
 Nagyon erősen tapad a ned-
 ves levélre is! Bármily harmat-
 n...l permetezhet vele! Semmi
 üledéke nincs! Számtalan el-
 ismerő nyilatkozat! Gyárjuk
 az eddig dr. Aschenbrandt szá-
 badalmát képzett **REZKÉNPORT**
 és **BORDÓI PORT** is. Kérjen
 ingyen és bérmentve leírást
FORHIN-gyártótól BUDAPEST
 VI. Váci-út 93.

Miért

Ne fogadjunk el
 Má-à-ást!!!

csak Óriás

FEDÁK
 Cipőcrém-et?

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegnás tőle a lábbeli

Mert

puhán
 tartja

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a legkényesebb izlést
 kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,
 mint egy 30 fillér-ért
 más doboz

ebben a drága vi-
 lágban az egyedüli olcsóság

Minden szó egyszeri beiktatása 5 fillér. Vastagabb betűvel 10 (tíz) fillér

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell beküldeni. - Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kériük.

Apró hirdetés előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levéljegyekben is beküldhető

PORTÁLT veszek, 6-8 méter széleket, jót. Piacz-utca 15, irodában.

EGY KÜLÖNBEJÁR TU butorozott utcai szoba villanyvilágítással kiadó Darabos-utca 7

LÉPCSŐHÁZ bejárattal kisebb butorozott szoba közel a töérhez azonnal kiadó. Cim a kiadóban

CS.NOSAN butorozott különbejárattal utcai szoba villanyvilágítással kiadó Vörösmarty-u. 1.

FÉNYKEPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horovitz Zsigmond papírárú üzletében, Piac-Csapó-utca sarkán.

LUCERNA friss vágású, ölenként 8 fillérjével kapható Biró Pálnak miképezői országút mellett eső kertgazdaságában.

EUTOROKAT könyvterendezéseket rektáron tart Bálint József-asztalos (Csapó) Berek-utca.

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Adám órák és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi utca 12. Ugyanott órajavitások legolcsóbban eszközöltenek.

OLLA és mindennemű gummi különlegességek óriási választékban Schön Sándornál, Piac-u ca 14., Csapó-u ca sarok, a Bikaszállódával szemben.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és fanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi, fu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai napól fogva a y olcsón lesz el dya, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Keiser Salamon. Telefon 685.

Vizvezeték,

csatornázás, központi fűtések szakszerű kivitelben, jótállás mellett - Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítik. Házak évi jókarban tartását csekéy díjazásért elvállalom.

Gyenes Antal, Csapó-u. 6. Telefon 15

130 saját fiókraktár a bel- és külföldön

Elsőrangú elegáns és jutányos a Turul-Cipő

TURUL cipőgyár r.-t.
TEMESVÁR.
A monarchia legnagyobb cipőgyára.
Főraktár Debreczenben:
PIACZ-UTCZA 48.
Telefca: 691.

GRND HOTEL

SAN REMO

NAGY SZÁLLODA

BUDAPEST, VII., Dohány-u. 40.
(Nyár-utca sarok.)

Szolid családi szálloda.

Teljes kényelemmel berendezve. Tiszta, világos szobák 3-60 koronától.

Lift, légfűtés, ébresztő óra, hideg-meleg víz minden szobában.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavassz és nyári időnyre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes térfelületéhez (szél, madgy és mellény) szegendő, csak	1 szelvény 7 kor.
	1 szelvény 10 kor.
	1 szelvény 15 kor.
	1 szelvény 17 kor.
	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvény térfelületéhez 20.- 4.-beli szelvény térfelületéhez, mintaköltséget, amelynek kiegészíté s b. gyári ártalon kéri mint megrendelésé és azelőtt egy mintaköltséget ismert postaköltségek rakják

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.
Az előnyök, a melyeket a magaslövő ártva, az elvételre kériük a következő Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacton rendel meg, azaz jeleztéknek a kérésből, legolcsóbb árak. Óriási választék. Mindezt, Gyemes kérésre, mely a legolcsóbb rendelésnél is, teljesen kímélés.

„Schönborn-Buchheim Frigyes gróf uradalmi ásványvizeinek u. m.

**Szolyvai, Polenai,
LUHI-ERZSEBET**

főraktára és képvislete Hajdu megye részére „Fűszerkereskedelmi Részvénytársaság” „Fűszerudvar” DEBRECZEN
PIACZ-UTCZA 41. SZÁM. ALATT.